ש. מיכאָעלס — אַ נר תּמיד בײַם אָרון

1

דײַן לעצטער אויפֿטריט פֿאַרן פֿאָלק
צווישן בראַכשטיקער מיט שנײי באַשאָטן.
נאָר — אָן דײַן וואָרט, נאָר — אָן דײַן קול.
בלויז דײַן פֿאַרקילטער אָטעם...

אָבער מיר הערן אויך אַצינד, ווי אַלע מאָל,
דעם אומזיכטיקן שאָרך פֿון אָדלער־פֿליגל דײַנע,
וואָס אָנגעטאָן האָט דיר דאָס פֿאָלק,
זאָלסט זײַן זײַן טרייסט, זײַן אָפּקלאַנג און זײַן טענה.

דער פֿאָרהאַנג לאָזט זיך ניט אַראָפּ,
די לעמפּ אין זאַל זענען ניט אויסגעלאָשן.
עס שטראַלט דײַן שלאָפֿנדיקער לייבנקאָפּ
און פֿון געשטאַלטן שוועבנדע — דאָס אומשטערבלעכע לשון.

געזעגענען מיט דיר מיר קומען זיך אַהער,
דורך וואַנען האָסט ווי אָפּקלאַנגען פֿון דורות פּײַנען
געטראָגן זינגענדיק שלום־עליכמס טרער,
זי זאָל זיך ווי אַן איידלשטיין צעשײַנען...

2

אַ שטראָמיקער אָנשלאָג. מיט פֿאָלק איז פֿול
דײַן לעצטע פֿאָרשטעלונג. דײַן לעצטע איבערראַשונג.
צום אָרון לאָזן זיך אַראָפּ אין ערן־קאַראָול
געשפּענסטער, וואָס באַלעבט דו האָסט ווי אַ מכשף.

עס פֿעלט ניט קיין פּאַריק אַצינדערט דיר,
דער קעניגלעכער מאַנטל — איבעריק איז נאָך מער,

אויף צו דערזען, אַז דו ביסט קעניג ליר,
וואָס אויסגעביטן האָט די קרוין אויף חכמה...

קיין גרים און קיין געדאַכט.
די פֿאַרבן ווײנען אויף דײַן טיש, פֿאַריתומטע. קוק אָן זיי...
נאָר האָצמאַך גיט אַ פֿאַל אין גאַנצן טראַכט,
כאָטש שטערן פֿאַלן ניט, כאָטש שטערן בלאָנדזשען.

זיי וואַכן אויף אונטער דער אָבלשער מוזיק
און שוועבן אָן דורך פֿאַלדן פֿונעם פֿאָרהאַנג,
מיט שטילן שאָרך, אַראָפּגעלאָזט אין פּײַן דעם בליק, —
זיי ווען אין דער אייביקייט אַרײַנטראָגן דײַן אָרון.

3

פֿאַרדעקט די וווּנדן האָט אויף דײַן געזיכט דער שנײי,
באַרירן זאָל דיך ניט פֿון פֿינצטערניש דער שאָטן,
נאָר ס'ברויזט אין דײַנע אויגן, טויטערהייט, דער ווײ,
און ס'שרײַט די פּײַן פֿון האַרץ פֿון דײַן צעטראָטנס:

„כ'וויל קומען, אייביקייט, פֿאַר דײַן געשענדטער שוועל
מיט מאָרדצייכנס און לעסטער אויפֿן פּנים,
ווי ס'גייט אַרום מײַן פֿאָלק אויף פֿינף זעקסטל וועלט, —
געצייכנט פֿון דער האַק און האַס, — זאָלסט עס דערקענען.

דו זאָלסט עס איבערלייענען, אַרײַנקריצן אין זיך,
מיט דײַן ניט צוטריטלעכן גלײַכגילט פֿאַרגעדענקען:
— פֿאַר יעדער וווּנד אויף מײַן צעמאָרדעטן געזיכט
געמיטן האָט אַ מאַמע מיט אַ קינד די הענקער..."

אָ, ניט פֿאַרטויבט האָט דיך די האַנט פֿון מאָרד,
דער שנײי האָט ניט פֿאַרהילט דעם מינדסטן סימן;

דער ווײ פֿון די צעבײַלטע אויגן דײַנע מאַנט,
פֿון אונטער וועם רײַסט ער זיך, ווי בערג — צום הימל.

4

אַ שטראָם פֿאַרבײַ און שטראָמען נײַע קומען אָן.
און ס׳קייטלען איינס אין אַנדערן זיך מענטשן־צוגן:
באַערן וועלן דיך מיט אויפֿשטיין זעקס מיליאָן,
געמאָרדעטע, פֿאַרפּײַניקטע — הרוגים,

ווי דו האָסט זיי באַערט מיט אומפֿאַלן פֿאַר זיי
אין מיטן נאַכט, אַליין, אין אומגעהײַערע יסורים,
אויף מינסקער חורבֿות און אויף מינסקער שניי,
אין פֿינצטערן זאַווײ, אין ווירבלענדיקן שטורעם.

גלײַך וואָלסט זיך טויטערהייט נאָך אײַנגעשטעלט
פֿאַר זייער פּײַן, פֿאַר זייער רו, פֿאַר זייער כּבֿוד –
אַ בלוטנדיקער פֿאָרוווּרף צו דער וועלט —
מיט פּראָסט אויף בראָכשטיקער פֿאַרקאָוועט...

און ס׳שטראָמט דער טרויער. שטומערהייט ער מאָנט.
אַדורך דעם האַרץ פֿון גאַנצן פֿאָלק דײַן בראָך אַדורך איז:
ס׳באַערן אין די קבֿרים דיך מיט אויפֿשטיין זעקס מיליאָן,
ווי דו האָסט זיי מיט אומפֿאַלן באַערט אויף מינסקער חורבֿות.

5

שלאָף רויִק, שלאָף, קיין זאָרג איז מער אויף דיר ניט חל.
עס דוכט, אַז טויטערהייט באַטראַכטסט נאָך עפּעס בליציק, —
נאָך לײַכט אויף דיר דער גייערישער שטערן פֿון מאָראַל,
נאָך זינגט דורך דיר די דודע פֿון רבי לוי יצחק.

לעשט זיך דען ליבשאַפֿט אויס פֿון פֿינצטערן זאַווײ?
צי קען אַ שניי דען צודעקן דעם צאָרן?
ווי אָנגעצונדענע ווי בענטשליכט צוויי
לײַכטן די הענט דײַנע אַרויס פֿון אָרון.

פֿלעגסט ליב האָבן די אויגן צומאַכן פֿאַרקלערטערהייט,
ווען האָסט עפּעס אַדורכגעטראַכט, כּדי צו זען עס קלאָרער,
איצט האַלטסטו הינטער זייער שלאָס דעם ווײ,
ניט אויספּליעסקען זאָל ער זיך דאָ איבער דעם אָרון.

אַזוי פֿיל ליכט איז אַרום דיר — פֿון שפּיגלען — הויל,
פּונקט ווי גרימירן קלײַבסטו זיך פֿאַר אַ פּרעמיערע...
עס דוכט: — אָט באַלד וועט אַ באַוועג טאָן זיך דײַן מויל
און „מיט דער רעכטער פֿוס” זיך לאָזן צו די שטערן...

6

אין שטאָף דײַנע געזיכט־צוגן פֿאַרוואַנדלען צריק
נעמט זיך דער טויט באַצײַטנס די צעשטערערישע מי שוין;
זאַפּ אײַן אין דײַן געוועב צום לעצטן מאָל מוזיק,
זי — דײַן געליבטע איז — פֿון מסעות בנימין השלישי.

אונטער די קלאַנגען, אָנגעזויגענע מיט טרערן און מיט ליכט,
גיי אין דער אייביקייט אַרײַן מיט ניט דערמאָלטע פֿאַרבן
און שעם זיך ניט מיט דײַן פֿאַרוווּנדעטע אוראַלטן געזיכט,
מיט דײַן אַדורכגעלעכערט מלכותדיקן שאַרבן.

דאָס איז דײַן וואָרט אין בלוט, דײַן העכסטער גרים,
אין וועלכן טויטערהייט דו לעבסט איבער דער בינע, —
גיי אין דער אייביקייט אַרײַן — דײַן אויפֿטריט איז באַרימט,
דיך וועלן פּליעסקענדיק באַגעגענען די שטערן פֿון באַגינען.

ערגעץ אין הימל, צווישן בלאַנדזשענדיקער בלאַנקענדיקער שײַן,
זיך טוט אַ צינד אַ שטערן אין דײַן לויכטנדיקן שם אָן;
שעם זיך ניט מיט דײַן געלעסטערטקייט און מיט דײַן פּײַן,
— זאָל די אייביקייט זיך שעמען!

7

דער פֿאַרהאַנג לאָזט זיך ניט אַראָפּ.
ניט פֿאַר דעם טויט שליסן די אויגן דײַנע זיך אַצינדער צו שוין,
עס וועט אַ דור אַ גאַנצער טראָגן שטאָלץ דײַן גאָב,
ווי דו פֿון פֿאָלק — די גאָלדענע ירושה.

גייסט ניט אַוועק פֿון אונדז.
דרינגסט אין אונדז טיפֿער נאָך אַרײַן מיט צײַטיקייט באַלאָדן,
ווי ס׳דרינגט אונטער דער וואַרעמקייט פֿון זון
דער זאָם אַרײַן אין אויפֿגעוועקטן באָדן.

מיר וועלן מער ניט אָנקלאַפּן אין טיר
פֿון אַרבעט־צימער דײַנעם, דערזען דײַן פּראָפֿיל,
נאָר אָן אַ קלאַפּ אַרײַנגיין וועלן מיר
אין האַרץ אין דײַנס, וואָס איז פֿאַר יעדן אָפֿן,

וואָס האָט צו אַלעמען באַלאַנגט,
ווי סע באַלאַנגט די זון, די בערג און טאָלן...
און ווײַטער — מיטן טרוים פֿון אונדזער לאַנד
אין דר׳הייך, ווי אויף אַ גאָלדענער גאַנדאָלע.